

Economische betekenis Kop van Noord-Holland – aanvullende notitie bij de havenmonitor

Door: Martijn Streng (Erasmus UPT) in samenwerking met Robbert de Ruijter (CBS) – November 2021

Aanleiding en methodiek

In de havenmonitor wordt op basis van een geografische en sectorale afbakening de economische betekenis van de Nederlandse zeehavens in kaart gebracht. De geografische afbakening bestaat uit twee onderdelen; enerzijds een primair havengebied waarin in principe alle werkgelegenheid wordt meegenomen en de rest van de gemeente waarin strakker naar een sectorale afbakening (op basis van SBI codes) gekeken wordt. Voor een volledig overzicht van de uitgangspunten en de methodologie van de havenmonitor verwijzen wij naar de havenmonitor 2021, te vinden via de website van Erasmus UPT. Naar aanleiding van de nationale havenmonitor, die Erasmus UPT uitvoert in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is vanuit Port of Den Helder een aanvullende vraag op de informatie uit de havenmonitor ontstaan. Er is -bij alle zeehavens- sprake van bedrijvigheid die buiten de afbakening van de havenmonitor valt, bijvoorbeeld het zogeheten vestigingsplaats effect. Voor de haven van Den Helder is er sprake van een aantal haven- en maritieme bedrijven die verspreid over de kop van Noord-Holland gevestigd zijn, die buiten de afbakening van de havenmonitor vallen. Port of Den Helder wil graag inzicht in de werkgelegenheid en toegevoegde waarde van deze bedrijvigheid en heeft Erasmus UPT en CBS gevraagd deze analyse uit te voeren, conform de methodiek die deze twee partijen ook in de havenmonitor gebruiken. Dit onderzoek, aanvullend op de havenmonitor, geeft inzicht in de totale economische betekenis van de haven van Den Helder voor de bredere regio door het meenemen van, naast de directe werkgelegenheid in de haven, ook de in de regio gevestigde werkgelegenheid. Dit onderzoek richt zich uitsluitend op de directe effecten; ter voorkoming van overlap en dubbeltellingen. Het is namelijk de verwachting van de onderzoekers dat een deel van de in de havenmonitor als indirecte werkgelegenheid en toegevoegde waarde zich in de kop van Noord-Holland bevindt. Deze nog een keer meenemen zou tot onjuiste dubbeltellingen leiden; het is dus ook niet mogelijk om de directe werkgelegenheid uit deze studie op te tellen bij de indirecte effecten uit de havenmonitor.

Resultaten

Onderstaande tabellen¹ geven een overzicht van de werkgelegenheid (in FTE), toegevoegde waarde in miljoenen euro's en het aantal bedrijfsvestigingen in de periode 2018-2020. Er is naast de economische betekenis van de bedrijven die zijn opgenomen in de havenmonitor dus nog sprake van een substantiële hoeveelheid bedrijven die als havengerelateerd te omschrijven zijn in de rest van de Kop van Noord-Holland. De economische betekenis van deze bedrijven in de Kop van Noord-Holland is in 2020 licht toegenomen van 1.320 naar 1.380 werknemers. De toegevoegde waarde is afgenomen van 185 miljoen euro naar 152 miljoen euro. Zowel in de haven van Den Helder als de Kop van Noord-Holland is de werkgelegenheid zo goed als gelijk in 2020 ten opzichte van 2019; de toegevoegde waarde in 2020 relatief sterk afgenomen ten opzichte van 2019 met bijna 100 miljoen euro af. Het grootste deel van de daling van de toegevoegde waarde -zowel in 2020 tov 2019 als 2019 tov 2018- in de Kop van Noord-Holland wordt veroorzaakt door een handvol grote bedrijven die actief zijn in de industrie en handel. Omdat het een kleine groep bedrijven betreft, kan er niet meer duiding worden gegeven door het CBS. Uit deze cijfers blijkt in ieder geval wel duidelijk dat de economische betekenis van de havengerelateerde werkgelegenheid zich in Den Helder niet beperkt tot het havengebied. De economische betekenis zit vooral in de sectoren industrie en groothandel. Deze bedrijvigheid en economische betekenis laat het bredere regionale karakter van de haven van Den Helder zien.

¹ Alle tabellen kunnen door afrondingen soms net afwijkende optellingen bevatten. Dit heeft mede te maken met de afronding vanuit het CBS

2018

Tabel 1: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2018

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	39	0	38
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	500	0	500
Industrie en groothandel	960	1.010	1.970
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.400	380	1.780
Totaal	2.898	1.390	4.288

Tabel 2: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2018

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	9 mln	0 mln	9 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	47 mln	0 mln	47 mln
Industrie en groothandel	308 mln	165 mln	473 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	164 mln	47 mln	211 mln
Totaal	528 mln	212 mln	740 mln

Tabel 3: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2018

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	35	0	35
Industrie	80	15	95
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	100	15	115
Totaal	215	30	245

2019

Tabel 4: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2019

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	41	0	41
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	490	0	490
Industrie en groothandel	890	870	1.760
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.270	450	1.720
Totaal	2.690	1.320	4.011

Tabel 5: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2019

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	10 mln	0 mln	10 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	43 mln	0 mln	43 mln
Industrie en groothandel	171 mln	143 mln	314 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	144 mln	42 mln	186 mln
Totaal	368 mln	185 mln	553 mln

Tabel 6: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2019

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	38	0	38
Industrie	90	12	102
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	111	17	128
Totaal	239	29	268

2020

Tabel 7: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2020

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	42	0	42
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	520	0	520
Industrie en groothandel	860	900	1.760
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.190	480	1.670
Totaal	2.611	1.380	3.992

Tabel 8: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2020

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	9 mln	0 mln	9 mln
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	42 mln	0 mln	42 mln
Industrie en groothandel	119 mln	115 mln	234 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	123 mln	37 mln	160 mln
Totaal	293 mln	152 mln	446 mln

Tabel 9: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2020

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Vervoerssectoren HM (binnenvaart, weg, spoor, pijpleiding)	nvt	nvt	nvt
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	38	0	38
Industrie	90	12	102
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	111	17	128
Totaal	239	29	268